

09.02.2022

Dnro 21574/03.04.04.04.01/2021

Tämä päätös sisältää salassa pidettäviä tietoja

Asia Asiakirjajulkisuus
Valittaja Juhani Vehmaskangas

Päätös, josta valitetaan

Kansaneläkelaitoksen Etuuspalveluiden lakiyksikkö, 13.07.2021

Vehmaskangas on pyytänyt saada tiedot Kansaneläkelaitoksen (Kela) hänelle maksamien silmälasien hinnasta.

Kela on hylännyt Vehmaskankaan tietopyynnön. Päätöksessä on todettu, että koska Vehmaskangas ei ole viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 11 §:ssä tarkoitettu asianosainen, hänellä ei ole oikeutta saada julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan mukaan salassa pidettäviä tietoja.

Vehmaskankaan valitettua päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen, se on hankkinut Kelalta lausunnon ja Vehmaskankaalta vastaselityksen. Hallinto-oikeus on päätöksellään 8.11.2021 siirtänyt asian toimivaltaisen hallinto-oikeuden eli Turun hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.

Valitus

Kelan päätös on kumottava ja Kela on velvoitettava antamaan Vehmaskankaalle tiedot silmälasien hinnasta. Vehmaskankaan oikeudenkäyntikulut on korvattava lainmukaisine viivästyskorkeineen.

Vehmaskankaan pitää saada hintatiedot, jotta hän voi käyttää valinnanvapauttaan saatuaan tietää sen, minkä hintaiset silmälasit hän voi ostaa toimeentulotuella.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen ja oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Ratkaisun perustelut

Julkisuuslain 1 §:n 1 momentin mukaan viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei tässä tai muussa laissa erikseen toisin säädetä.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä, muun ohella asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liikesalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa.

Julkisuuslain 11 §:n 1 momentin mukaan hakijalla, valittajalla sekä muulla, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee (asianosainen), on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn.

Kela on järjestämäänsä optikkoliikkeiden väliseen tarjouskilpailuun liittyen saanut optikkoliikkeistä erilaisten tuotteiden ja palvelujen hintatietoja, joita Vehmaskankaan asiakirjapyyntö koskee. Kyseessä ovat yllä mainitun lainkohdan perusteella salassa pidettävät yksityiset liikesalaisuudet. Koska Vehmaskangas ei ole osallistunut tarjouskilpailuun, hänellä ei ole oikeutta saada näitä tietoja asianosaisasemansa perusteella. Vaikka hintatiedot kiinnostaisivat Vehmaskangasta toimeentulotukiasiakkaan valinnanvapausnäkökulmasta, asia ei koske julkisuuslaissa tarkoitettulla tavalla hänen oikeuttaan tai etuaan.

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että Vehmaskangas joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut ja

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (Hallintovalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeustuomarit Sirkku Laato, Marja Peltoniemi ja Salla Pieniniemi. Asian on esitellyt Marja Peltoniemi.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu ja tulostettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu

Päätös tavallisena tiedoksiantona sähköisesti (salattu sähköposti)

Juhani Vehmaskangas

Maksuvelvollinen on tuomioistuinmaksulain 7 §:n 2 momentin nojalla vapautettu 260 euron suuruisen oikeudenkäyntimaksun suorittamisesta.

Jäljennös

Kansaneläkelaitoksen Etuuspalveluiden lakiyksikkö

Salassapito

Tämä päätös sisältää salassa pidettävää tietoa.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 24 § 1 mom 25 kohta ja laki oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa 16 §

Te, edustajanne tai avustajanne ette saa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:n mukaan ilmaista sivullisille saamianne salassa pidettäviä tietoja, jotka koskevat muita kuin Teitä itseänne.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Turun hallinto-oikeus

Sairashuoneenkatu 2-4 (PL 32), 20101 Turku

turku.hao@oikeus.fi

Puh. 029 56 42400

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Liite hallinto-oikeuden päätökseen**VALITUSOSOITUS (Hallintovalitus)**

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika ja tiedoksisaantipäivä

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon **kirjeitse tavallisena tiedoksiantona** lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. **Viranomaisen** tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä **todisteellista tiedoksiantotapaa** vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon vastaanottotodistuksen, saantitodistuksen tai tiedoksiantotodistuksen osoittamana päivänä. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä **tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa** vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. **Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti** tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Sen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Asiakirjat voi toimittaa myös sähköisessä asiointipalvelussa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käyntiosoite:	Postiosoite:
Paasivuorenkatu 3	PL 180
00530 Helsinki	00131 HELSINKI

Puhelin: 029 56 40260 (kirjaamo)

Fax: 029 56 40382

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>